

**ПАМ'ЯТІ ВАСИЛЯ ІВАНОВИЧА КОМЕНДАРЯ
(1926—2015)**

24 червня 2015 року пішов із життя доктор біологічних наук, заслужений професор Ужгородського національного університету Василь Іванович Комендар.

У свої 89 років він випромінював оптимізм і життєлюбність, мав багато творчих планів і задумів, цікавився всіма подіями у вищі і в країні, просив приносити ксерокопії нових статей, радів захистові аспірантки і, хоча й змушений був уже тривалий час перебувати в обмеженому просторі власної квартири або лікарняної палати, вперто прагнув знову піднятися в гори...

У житті Василя Івановича тісно перепліталися викладацька, наукова, природоохоронна та просвітницька діяльність. Його доля нерозривно

пов'язана з Ужгородським університетом: тут він здобув вищу біологічну освіту, а потім, після завершення аспірантури в Києві, в Інституті ботаніки АН УРСР, працював на кафедрі ботаніки, очолюючи її понад 30 років. Професора В.І. Комендаря пам'ятають і шанують багато поколінь випускників біологічного факультету нашого університету. Оригінальна і щира манера проведення аудиторних занять, особливо літніх польових практик, залишалася в пам'яті його студентів назавжди.

Василь Іванович Комендар — відома особистість у науковій ботанічній спільноті України, близького й далекого зарубіжжя. Вагомим, зокрема, є його внесок у розробку підходів до комплексного популяційного вивчення рідкісних видів рослин. В Ужгороді під керівництвом В.І. Комендаря сформувалася наукова школа популяційної біології рослин. Розроблена й апробована ним програма комплексного популяційно-біологічного дослідження рідкісних видів рослин стала однією з методичних основ науково-дослідної діяльності його численних учнів і послідовників. Величезних зусиль вартувало Василю Івановичу створення на базі Ужгородського університету спеціалізованого підрозділу — Міжвідомчої науково-дослідної лабораторії охорони природних екосистем, у творчому середовищі якої формувалося багато висококваліфікованих науковців. Яскравою рисою особистості Василя Івановича був активний пошук серед своїх студентів таких, що мали бажання та здібності

до наукових досліджень. Своїм учням він завжди широко допомагав усім, чим міг, підтримуючи їх на всьому шляху наукового зростання.

Серед вагомих досягнень В.І. Комендаря — практичне впровадження результатів наукових досліджень у запатентованих розробках. Серед найбільш відомих: «Спосіб посилення захисних функцій гірських лісів для боротьби із селевими потоками і повенями в Карпатах», «Підняття верхньої межі лісу та покращення травостою високогірних пасовищ у Карпатах», «Бальзам Комендаря».

Усе своє життя Василь Іванович активно працював у сфері охорони довкілля та збереження біологічного різноманіття Карпат. Свої знання й авторитет він потужно використовував як у наукових дискусіях і спілкуванні з пересічними громадянами, так і в численних науково-популярних і художніх публікаціях. Надзвичайно важливо, що Василь Іванович не боявся до останнього відстоювати конче потрібні природоохоронні рішення й у високих владних кабінетах, де його не завжди хотіли зрозуміти й розуміли, але до його думки змушені були дослухатися. Збереження окраси Закарпаття — «Долини нарцисів» — лише один з відомих прикладів його безкомпромісної боротьби за

охорону довкілля нашого краю. Вагомий внесок В.І. Комендаря у створення та збереження цілої низки об'єктів природно-заповідного фонду Закарпатської області, зокрема таких, як Карпатський біосферний заповідник і НПП «Зачарований край». До останніх днів життя Василь Іванович активно переймався питаннями збереження та ефективного використання потенціалу унікальної ділянки зростання чайної рослини на Закарпатті в околицях м. Мукачеве.

Василь Іванович Комендар був і залишиться в нашій пам'яті людиною високоінтелектуальною, широкою, привітною і надзвичайно приємною у спілкуванні. Та одночасно — принциповою, категоричною і навіть різкою у несприйнятті несправедливості. Василь Іванович до останніх днів життя був оптимістом. Він не втомлювався повторювати своє кредо: «Правда перемагає!», широко вірив у це і прищепив таке переконання величезній кількості людей.

Хай буде земля йому пухом, а світла пам'ять про нього якнайдовше живе з нами...

*В.І. САБАДОШ, І.В. БЕСЕГАНІЧ, А.В. МИГАЛЬ,
Є.Й. АНДРИК*